

”Samarbejdsaftale 2018 - 2021 for Region Midtjylland, Psykiatri og Social og Aarhus Kommune, Sociale Forhold og Beskæftigelse”

29-08-2017

Baggrund

Region Midtjylland og Aarhus Kommune har siden 2010 haft tradition for bilaterale samarbejdsaftaler på psykiatri- og socialområdet. Aftalerne har dannet ramme om en række faglige udviklingsinitiativer. Der er opnået gode resultater både i forhold til konkrete samarbejdsprojekter og i forhold til effektiviseringsgevinster. Region Midtjylland og Aarhus Kommune er derfor enige om at forny og videreudvikle samarbejdsaftalen. Den nye samarbejdsaftale vil have fokus på udvikling og styrkelse af en fælles faglighed samt udvikling af tilbud i samarbejdsfeltet mellem kommune og region. Ambitionen er at imødekomme de udfordringer, som kommune og region i fællesskab står over for på det sociale område og på psykiatriområdet.

Visionerne for Aarhus Kommune om Den Aktive Borger og for regionens vedkommende På patientens præmisser og Aktivt medborgerskab vil danne rammen om den faglige indsats, som ydes på tværs af Region Midtjylland og Aarhus Kommune. Der tages afsæt i, at borgeren er ekspert i eget liv; at borgeren er med til at planlægge forløbet og selv tager det overordnede ansvar for, at der sker en forandring i det omfang, det er muligt. Der samarbejdes med borgere, og der er fokus på de muligheder og ressourcer, som borgeren har. Region Midtjylland og Aarhus Kommune er enige om, at der fortsat i den professionelle indsats skal findes løsninger sammen med borgeren, gerne i samarbejde med netværk og frivillige.

Der er fortsat et generelt udgiftspres både på psykiatriområdet og på det specialiserede sociale område. Det stiller store krav til den løbende effektivisering og til udviklingen af nye omkostningseffektive tilbud til målgrupperne. Der er derfor en fælles interesse i at udvikle initiativer i samarbejdsfeltet mellem de regionale og kommunale indsatser, som kan sikre en mere effektiv ressourceudnyttelse.

Nye samarbejdsfelter

Styrket samarbejde og bedre sammenhæng i forhold til de borgere, der er mest syge

I både Aarhus Kommune og regionspsykiatrien er der et stigende antal borgere, der har massive sociale og psykiske udfordringer. Det drejer sig både om den gruppe af borgere, der er psykiatriens traditionelle målgruppe, men også i stigende grad borgere med spiseforstyrrelse og/eller selvskadende adfærd. Samtidig er udad reagerende adfærd og misbrug hos borgere med psykisk sygdom en meget stor udfordring for både kommunen og regionspsykiatrien.

Der er derfor enighed om, at man i fællesskab vil kortlægge den gruppe af borgere, som har særlige udfordringer, har mange eller lange indlæggelser og et stort behov for social støtte. Kortlægningen skal føre til, at man i fællesskab kan identificere behov og udvikle indsatser både i regionalt og kommunalt regi samt i samarbejdsrummet her imellem. Formålet er at sikre en mere målrettet indsats, at understøtte bedre og mere sammenhængende forløb for de udsatte borgere og om muligt samtidig sikre en mere effektiv udnyttelse af de samlede ressourcer.

Som en del af processen skal man undersøge, om der er indsatser i andre kommuner, som kan være mulige løsninger, f.eks. udskrivningskoordinator, integreret misbrugsbehandling, tidlige og forebyggende indsatser og fremskudte funktioner.

Ovenstående initiativ er resultatet af et møde mellem Aarhus Kommunes Socialudvalg og Region Midtjyllands Psykiatriudvalg i maj 2017.

Borgernes Psykiatrihus i Aarhus

Der er en fælles vurdering af, at der er behov for at nyudvikle kommune og regionale ydelser i samarbejdsrummet og gerne tættere på borgeren end i dag. En række succesfulde samarbejdsprojekter har givet ny indsigt i forhold til borgers formåen og præferencer, og samtidig nye erfaringer i forhold til betydning af tilrettelæggelsen af det tværsektorielle samarbejde. Samtidig kalder knaphed på økonomiske ressourcer og kapacitet i såvel kommune som behandlingspsykiatri på nytænkning i forhold til indsatser og samarbejdsmodeller. Der er en skærpet opmærksomhed på, hvordan kapacitet og kompetencer udnyttes, og en fælles interesse i at opnå størst mulig effekt for borgerne af de ressourcer, der samlet set er til rådighed.

Visionen er at etablere et Borgernes Psykiatrihus i Aarhus med fremtidssikrede psykiatritilbud af høj kvalitet. Indsatserne skal understøtte borgers recovery-proces, sikre at borgerne kan få de bedste muligheder for at være hovedaktør i eget liv og samtidig at understøtte, at borgerne kan få så selvstændig en tilværelse som muligt. Indsatserne skal:

- Give og understøtte håb; få øje på borgernes ressourcer og sætte dem i spil
- Give en forenklet og hurtigere adgang til behandling og støtte
- Understøtte integreret behandling af sociale og psykiske problemer
- Understøtte sammenhængende og helhedsorienterede forløb
- Bidrage til flere leveår samt medvirke til at skabe større lighed i sundhed
- Skabe størst mulig effekt for borgerne af de samlede ressourcer

Med ovenstående afsæt kan Borgernes Psykiatrihus i Aarhus f.eks. indeholde:

- Indsatser i samarbejdsrummet mellem kommune og region i form af op til 16 (overnatnings)pladser
- Mulighed for integrerede indsatser, når behandlings- og støttebehovet betinger det
- Adgang til sundhedsklinik, sundhedsfremme og forebyggelse
- Åben rådgivningsfunktion
- Brugercafé
- Uddannede peers med erfaringskompetence integreres i behandlings- og rehabiliteringstilbuddene og fungerer som kompetente dialogpartnere for borger

De ovenfor beskrevne indsatser er et bud på, hvilke indsatser, der kan etableres i Borgerens Psykiatrihus i Aarhus. Fælles for indsatserne er, at de adresserer nogle af de udfordringer, der aktuelt opleves lokalt og/eller nationalt i forhold til borgere med psykisk sygdom. Visionerne for Borgernes Psykiatrihus i Aarhus retter fokus mod de behandlings- og rehabiliteringsopgaver, hvor kommune, praktiserende læge og region ikke kan agere alene, men hvor der fordres integrerede indsatser. Derudover er fokus rettet mod de områder, hvor de eksisterende tilbud har vanskeligt ved at slå til. Borgernes Psykiatrihus i Aarhus vil således højne kvaliteten i indsatserne og samtidig tilstræbe, at en hurtigere hjælp er inden for rækkevidde.

Det er allerede aftalt, at forslaget om etablering af Borgerens Psykiatrihus i Aarhus behandles parallelt i de kommunale og regionale budgetforhandlinger vedrørende budget 2018 og overslagsårene. Under forudsætning af en positiv behandling af forslaget kan den konkrete og mere detaljerede planlægning af Borgerens Psykiatrihus i Aarhus påbegyndes. Der vil blive etableret en styre- og arbejdsgruppe, og der kan ansættes en fælles ledelse, der får til opgave at udforme en konkret beskrivelse af de indsatser, der kan etableres i huset inden for den budgetramme, der er tilvejebragt ved budgetforhandlingerne, beskrive vilkår og rammer for drift af huset og pege på velegnede fysiske rammer. Som en naturlig del af processen inddrages borgere, patienter, pårørende, almenpraksis og medarbejdere fra AUH Risskov og kommunen m.fl. f.eks. i form af en workshop, hvor deltagerne i fællesskab kan komme med bidrag til et fremtidsrettet psykiatritilbud. Det er vigtigt samtidig at invitere aktører, som kan pufte, udfordre eller bidrage med nyt fra nogle helt andre perspektiver. Det konkrete udspil til Borgernes Psykiatrihus i Aarhus samt den bagvedliggende samarbejdsaftale vil blive forelagt til politisk godkendelse i henholdsvis kommune og region.

Der sigtes mod, at første fase i etablering af et Borgernes Psykiatrihus kan påbegyndes i 2018. Der skal i planlægningen af processen tages det nødvendige hensyn til udflytning af Aarhus Universitetshospital, Risskov til DNU, Skejby ultimo 2018.

Bliver det ikke muligt at afsætte midler til etablering af Borgerens Psykiatrihus i Aarhus ved budgetforhandlingerne i efteråret 2017, vil arbejdet med udvikling af tilbud i samarbejdsrummet fortsætte om end i mindre skala. Der er samtidig enighed om, at forslaget om etablering af Borgerens Psykiatrihus i Aarhus genoptages i de kommende års budgetforhandlinger.

Samarbejde om borgere med udad reagerende og uforudsigelig adfærd i kombination med omfattende kaotisk misbrug og eventuelt dom til psykiatrisk behandling

Der har i de senere år været en række meget alvorlige episoder i form af drab på fem medarbejdere og et ikke opgjort antal drab på medbeboere i kommunale og regionale tilbud drevet efter serviceloven. Der opleves samtidig en stigning i antallet af voldsepisoder samt trusler om vold, og der har været en stigning i antallet af borgere, der idømmes en behandlingsdom. Der er i forlængelse heraf taget en række initiativer på lokalt og nationalt plan.

Der er på initiativ fra Region Midtjylland i 2014 indgået en administrativ samarbejdsaftale mellem Region Midtjylland, kommunerne i regionen og Kriminalforsorgen om tæt, koordineret opfølgning på retspsykiatriske patienter, som vurderes at udgøre en særlig sikkerhedsrisiko. Samarbejdet har deltagelse af kommunal myndighedsfunktion, retspsykiatrien, Kriminalforsorgen m.fl. Der er pr. april 2016 godt 800 retspsykiatriske patienter i regionen, hvoraf 60-80 vurderes at udgøre en særlig sikkerhedsrisiko. En ud af tre af de retspsykiatriske borgere er fra Aarhus Kommune. Pr. 1. juni 2017 er 38 borgere fra Aarhus Kommune omfattet af den særlige samarbejdsmodel om retspsykiatriske patienter.

Derudover er der som opfølgning på økonomiaftalen for 2017 indgået en aftale mellem Region Midtjylland og de 19 kommuner i regionen om at etablere en midlertidig task force til at understøtte sociale botilbud i deres arbejde med at forebygge voldsepisoder. Aftalen er gældende frem til etablering af de nye særlige psykiatriske pladser i behandlingspsykiatrien jf. nedenstående. Task force-opgaven omfatter en indledende vurdering af den konkrete situation samt rådgivning i form af henvisning til praksisforankrede indsatser og tiltag, som vurderes vil være relevant for botilbuddet at kontakte for sparring om voldsforebyggelse. Aarhus Kommune og retspsykiatrien i Region Midtjylland er de bærende kræfter i den midlertidige task force.

På nationalt niveau har satspuljepartierne indgået en delaftale om udmøntning af 400,8 mio. kr. af satspuljen for 2017-2020 til en handlingsplan til forebyggelse af vold på botilbud. Et af elementerne i aftalen er, at regionerne skal etablere særlige pladser på psykiatrisk afdeling til udsatte patienter med svære psykiske lidelser, sociale problemer samt eventuelt misbrugsproblemer, som vurderes at være til væsentlig fare for andre. Formålet med pladserne er at tilbyde psykiatrisk behandling, en socialfaglig og rehabiliterende indsats, misbrugsbehandling samt dagsaktiviteter i et helhedstilbud med henblik på at stabilisere patientens helbred, styrke mestringsevnen og forebygge vold. Der er tale om et frivilligt tilbud. Det forventes, at der skal etableres 32 pladser i Region Midtjylland, og de forventes etableret i begyndelsen af 2018.

Region Midtjylland er derudover bevilget midler fra satspuljen til fælles undervisningsforløb om borgere med en psykisk lidelse og samtidigt misbrug samt midler til styrket sundhedsfaglig rådgivning og lettere adgang til psykiatrisk udredning. Projekterne kan bidrage til øget fokus på forebyggelse af vold og trusler om vold, til understøttelse af integreret misbrugs- og psykiatrisk behandling samt til styrket sundhedsfaglig rådgivning i de kommunale botilbud. Projekterne vil blive udmøntet lokalt i samarbejde med kommunerne.

Ovenstående initiativer er alle iværksat for at styrke indsatsen og det tværsektorielle samarbejde om gruppen af borgere med udad reagerende og uforudsigelig adfærd. Det er en fælles kommunal og regional vurdering, at de nye særlige pladser på en psykiatrisk afdeling næppe kan imødekomme hele behovet for tilbud. Derfor er der et ønske om at styrke samarbejdet om den gruppe af borgere, der har en dom til (ambulant) behandling, har udad reagerende adfærd eller udøvet personfarlig kriminalitet, dvs. den målgruppe der udfordrer de rammer, servicelovens tilbud fungerer under, og som ikke er målgruppe for eller efterspørger de nye særlige pladser i psykiatrien.

I første omgang tager Aarhus Kommune initiativ til en afdækning af problemets omfang, og på den baggrund vurderes, i hvilket omfang problemstillingerne kan favnes inden for de eksisterende sundheds- og samarbejdsaftaler. I forhold til de fælles udfordringer, der står tilbage, videreudvikler Region Midtjylland og Aarhus Kommune i fællesskab den administrative samarbejdsaftale med afsæt i de erfaringer, der er indhøstet siden 2014, samt de anbefalinger, der er indeholdt i en netop gennemført audit.

Aarhus Kommune og Region Midtjylland er enige om at medvirke til at realisere de voldsforebyggende tiltag, som iværksættes på landsplan, og finder det endvidere naturligt, at de konkrete udfordringer og samarbejdsmuligheder i den forbindelse løbende drøftes mellem kommune og region.

Styrket samarbejde om borgere med spiseforstyrrelser og borgere med svær selvskadende adfærd

Der er stor opmærksomhed på gruppen af mennesker med svær spiseforstyrrelse. Der er en stigende efterspørgsel efter indsatser til målgruppen både i kommunalt regi og i behandlingspsykiatrien. Samtidig er der både i Aarhus Kommune og Region Midtjylland stor opmærksomhed på gruppen af borgere med svær selvskadende adfærd, som også forbruger rigtig mange ressourcer.

Aarhus Kommune er udfordret af, at borgere med svær spiseforstyrrelse og svær selvskadende adfærd kan udskrives med en forventning eller forudsætning om 24 timers støtte i kommunalt regi. Aarhus Kommune er ligeledes udfordret af den opgave, der følger, når en svært syg borger udskrives sig selv fra behandlingsforløbet, før behandlingen er afsluttet. De sociale tilbud kommer ofte til kort i samarbejdet med svært syge borgere, da serviceloven sikrer borgere ret til det frie valg - også når det indebærer svær selvskade.

Regionen overvejer en mulig differentiering af behandlingstilbuddet, således at de tilbud, som gives til nysyge, bliver forskellige fra de tilbud, som gives til langvarigt/kronisk syge borgere. Det er afgørende for tilrettelæggelse af samarbejdet, at der er løbende og åben dialog om udviklingen af de behandlinger, der tilbydes. Justeringer i behandlingsforløbets tilrettelæggelse og udstrækning kan få store konsekvenser for borgere og for kravene til den kommunale indsats.

Der arbejdes målrettet på at tilbyde en faglig kvalificeret og specialiseret indsats. Region Midtjylland og Aarhus Kommune er enige om at styrke indsatsen i forhold til borgere med spiseforstyrrelse. Samarbejdet styrkes ved at

- understøtte det tværsektorielle samarbejde i form af en koordineret og sammenhængende tilgang i forhold til den enkelte borger
- afprøvning og implementering af principperne i den cirkulære samarbejdsmodel for denne patientgruppe
- afprøvning af muligheden for fleksible og kombinerede kommunale og ambulante behandlingsforløb i overgangen fra indlæggelse til udskrivning og til den gruppe af borgere, der fravælger behandlingen trods tilbud om og behov for indlæggelse.

Der er en særlig gunstig situation for en lokal fælles faglig udvikling af området i kraft af samtidig tilstedeværelse af Center for Spiseforstyrrelse og kommunale specialiserede tilbud til målgruppen.

Region Midtjylland og Aarhus Kommune har en fælles udfordring i forhold til borgere med svær selvskadende adfærd. Der er enighed om, at

- opdyrke fælles faglig viden i forhold til målgruppen
- afdække eventuelt behov for differentieret diagnosebaseret indsats.

MarselisborgCentret

Region Midtjylland og Aarhus Kommune ønsker at fortsætte og styrke samarbejdet om udviklingen af MarselisborgCentret som et nationalt videnscenter for rehabilitering. De forskellige aktører i MarselisborgCentret giver en oplagt mulighed for udvikling og forskning i viden om rehabilitering. Tildelingen af værtsskabet for 2020-verdens kongressen for rehabilitering, SPARK-projektet og udviklingen af de grønne områder omkring MarselisborgCentret skal anvendes aktivt til at profilere samarbejdet og styrke det tværsektorelle samarbejde på tværs af sektorer og offentlige og private aktører og organisationer omkring udvikling af rehabilitering i Danmark. Bestyrelsen for MarselisborgCentret drøfter og beslutter det videre forløb.

Styrket beskæftigelsesindsats for borgere med psykisk sygdom

Aarhus Kommune oplever i dag udfordringer med unge på kontanthjælp, som det er vanskeligt at hjælpe videre i uddannelse eller arbejde. Nogle af disse unge har psykiatriske problematikker, udviklingsforstyrrelser eller psykiske handicap, mens andre har psykiske udfordringer, som ofte vil være

behandlingskrævende, men af lettere karakter. For hele gruppen gælder, at de er i risiko for aldrig at få en kompetencegivende uddannelse og opnå stabil tilknytning til arbejdsmarkedet.

Aarhus Kommune har i marts 2016 åbnet et gratis tilbud om psykologisk rådgivning til sårbare unge med psykiske problemer i alderen 15–24 år, som er bosat i Aarhus Kommune, og som ikke har mulighed for psykologhjælp via egen læge eller uddannelsesinstitution. Initiativet handler om, at unge kan få hurtig og professionel rådgivning i forhold til de problemer, som viser sig for store til, at de selv kan løse dem.

Erfaringerne viser, at der er behov for et fælles handlerum mellem behandlingspsykiatrien og beskæftigelsesområdet i forhold til både de sårbare unge med psykiske udfordringer og dem med egentlige psykiske diagnoser. Gennem et kvalificeret samspil mellem psykiatri og beskæftigelsesområdet kan der skabes bæredygtige resultater i forhold til uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning for begge målgrupper. Fx viser ny forskning, at op mod 60 pct. med diagnosen skizofreni kan blive helt raske eller så raske, at de kan fungere med arbejde og uddannelse og leve et mere selvstændigt, meningsfuldt og aktivt liv. Forskningen viser også, at man godt kan være i arbejde og uddannelse, mens man har en psykisk lidelse. Et tværfagligt samarbejde mellem behandlings- og beskæftigelsesystemet med fokus på borgerens egen motivation og ønsker for fremtiden kan understøtte dette. Et aktivt liv med tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked kan ligeledes forebygge tilbagefald.

Der er i dag allerede positive erfaringer med at samarbejde på tværs af region og kommune i forhold til at overkomme psykisk sygdom som en barriere for beskæftigelse. Der er eksempelvis gode erfaringer med Morfeus-projektet – et samarbejdsprojekt mellem Regionens OPUS-team og Beskæftigelsesforvaltningen, hvor fokus er på at sikre, at unge med skizofreni får en tilknytning til uddannelse/arbejdsmarkedet.

Region Midtjylland og Aarhus Kommune er enige om at styrke indsatsen i forhold til borgere med psykisk sygdom og deres uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder. Der er opnået gode fælles erfaringer gennem projekt Morfeus, og der er en ambition om at arbejde videre med de positive erfaringer, f.eks. gennem fælles ansøgning og deltagelse i eksternt finansierede projekter.

For at styrke uddannelses- og arbejdsmarkedsperspektivet for borgere med psykisk sygdom er der også behov for mere fælles viden og forståelse for hinandens arbejdsområder. Derfor er der enighed om at samarbejde omkring kompetenceudvikling af medarbejdere på tværs af Aarhus Kommune og Region Midtjylland.

Samtidig er det vigtigt, at der tages hånd om alle de praktiske forhold under indlæggelse også i forhold til beskæftigelse f.eks. ved brug af udskrivningsmentorer til at hjælpe borgere med at vende tilbage til en hverdag med job eller uddannelse efter en indlæggelse.

Oligofreniområdet

Det er dokumenteret, at en høj andel af borgere med udviklingshæmning også har en psykisk sygdom. Det skønnes, at ca. halvdelen af de udviklingshæmmede borgere i boformer har adfærdsforstyrrelser eller egentlige psykiske sygdomme. Der blev udformet en tillægsaftale til den generelle sundhedsaftale for perioden 2011-2014 med henblik på at udfolde det tværasektorielle samarbejde om indsatser på oligofreniområdet. Der er brug for en revitalisering af samarbejdet med henblik på at tilgodese borgere med udviklingshæmning og samtidig psykisk sygdom.

Der er derfor enighed om, at

- Der etableres et samarbejde om opbygning af kompetencer i kommunen. Aarhus Kommune udpeger primært sundhedsfaglige medarbejdere eller socialfaglige medarbejdere med særlige kompetencer, der tilbydes opkvalificering i forhold til borgere med oligofreni og mistanke om psykisk sygdom. Modellen er inspireret af det tværasektorielle samarbejde på demensområdet

- Der anvendes symptomtjeklister og screeningsværktøjer med henblik på at kvalificere den indledende screening og dermed prioriteringen af, hvem der sendes til udredning hos egen læge eller i behandlingspsykiatrien. Værktøjerne vil samtidig bidrage til at skabe et fælles sprog på tværs af sektorerne. Dette arbejde er allerede igangsat i regi af Sundhedsaftalen, og værktøjerne vil blive anvendt, når de foreligger.
- Der sikres adgang til specialiseret viden og faglig sparring. Den regionale oligofreniklinik er til rådighed med specialfaglig rådgivning til de oligofrenikyndige medarbejdere. Der udformes en konkret aftale om, hvordan samarbejdet kan fungere
- Der sikres tydelighed i forhold til henvisning og visitation til psykiatrisk udredning og behandling for målgruppen på AUH Risskov samt indsigt i den målrettede ambulante og stationære behandling til målgruppen

Det er i regi af Sundhedsaftalen 2015 – 2018 besluttet, at den eksisterende sundhedsaftale på oligofreniområdet skal revideres. Der kan være behov for at justere den aktuelle samarbejdsaftales indhold i forhold til oligofreniområdet i forlængelse heraf.

Effektivrurderinger og omkostningseffektive løsninger

Samarbejde om fælles ramme for effektivrurdering/resultatdokumentation

Region Midtjylland og Aarhus Kommune har igennem flere år samarbejdet omkring udviklingen af effektivrurdering. Effektivrurdering er et vigtigt redskab i forhold til at have fokus på, om vores indsatser virker, og om indsatserne er med til at skabe en udvikling hos borgerne.

I løbet af 2012-13 blev der i fællesskab udviklet et redskab og en fælles vejledning til effektivrurdering på børnehandicapområdet. Redskabet blev implementeret i Aarhus Kommunes institutioner og i Region Midtjyllands Specialområde Børn og Unge.

Både Region Midtjylland og Aarhus Kommune arbejder med at udvikle og udbrede deres respektive tilgange til effektivrurdering og resultatdokumentation. Aarhus Kommune har udviklet et fælles effektivrurderingskoncept for voksne borgere med handicap, mens Region Midtjyllands specialområder arbejder inden for en fælles ramme med at udvikle koncept og værktøjer til resultatdokumentation, som er tilpasset specialområdets målgrupper.

Der er adskillige fællestræk mellem regionens og Aarhus Kommunes tilgange til dokumentation og effektivrurderinger. I forlængelse af udarbejdelsen af børneområdets fælles vejledning har Region Midtjylland og Aarhus Kommune derfor nedsat en arbejdsgruppe, som fortsat sparrer og erfaringsudveksler om udvikling af dokumentation og effektivrurdering af sociale indsatser. Arbejdsgruppen har derudover til opgave at afdække muligheden for at udvikle et fælles produkt i form af en fælles beskrivelse og rammevejledning om tilgange og fælleselementer i effektivrurdering, som kan favne de brede fællestræk i effektivrurderingskoncepterne, men samtidig efterlader rum til interne forskelligheder. Vejledningen vil kunne indgå som et væsentligt element i understøttelsen af medarbejdernes og borgernes arbejde med effektivrurderinger. Undervejs vil det være værdifuldt med fortsat gensidig videndeling om den videre udvikling og implementering inden for systematisk effektivrurdering.

Udvikling af fleksible og midlertidige borgerforløb på voksenhandicapområdet

Aarhus Kommune og Region Midtjylland har tradition for løbende at samarbejde om at udvikle og tilpasse tilbud til voksne med handicap. Dette samarbejde fortsættes med henblik på at sikre, at de faglige kompetencer til stadighed anvendes med størst mulig effekt for borgerne og økonomisk effektivt til gavn for borgerne.

Mennesker med handicap har de samme behov som alle andre, og de har ressourcer og betydning som medborgere. Det er en styrke, når et menneske på trods af deres handicap fx kommer i arbejde eller melder sig til frivilligt arbejde. Borgerne skal have mulighed for at styrke deres mestringskompetencer og dermed få nye muligheder for et aktivt og bidragende liv.

Der iværksættes et nyt fælles analysearbejde med det formål at undersøge, om der i forbindelse med visitationsprocessen og med borgerens efterfølgende forløb er behov for nye faglige tilgange eller styringsredskaber, der kan understøtte, at indsatsen tilrettelægges, så der skabes endnu mere udvikling, og der dermed åbnes for nye muligheder for den enkelte borger.

Analysearbejdet skal med afsæt i konkrete cases kortlægge muligheder for at skabe borgerforløb, hvor borgerens mestringskompetencer øges, og hvor der samtidig lægges vægt på fleksibilitet og midlertidighed i samarbejdet med borgeren. Der skal være klare mål og aftaler for, i hvor lang en periode der samarbejdes med den enkelte borger om et bestemt mål eller en bestemt indsats.

Der ses herunder på de livsfaser, borgerne går igennem, og hvilken betydning det har for de tilbud, der gives. Samtidig ses der på den samlede visitationsproces. Arbejdet, som tager afsæt i KKR's rammepapir, skal omfatte en konkret gennemgang af et antal anonymiserede cases.

Institut for Kommunikation og Handicap

Institut for Kommunikation og Handicap (IKH) har gennem mange år leveret specialiserede ambulante tilbud til børn, voksne, fagpersoner og pårørende inden for kommunikations- og rehabiliteringsområdet til både kommuner og sundhedsområdet i Region Midtjylland.

Samarbejdet mellem IKH og Aarhus Kommune er gennem årene søgt styrket gennem fælles samarbejdsprojekter og en tættere opfølgning i visitationen på børneområdet. Der har nu vist sig at være et udtalt behov for, at der også på voksenområdet etableres en egentlig kommunal visitation og opfølgning.

I forhold til voksenområdet igangsættes derfor fra efteråret 2017 etableringen af en kommunal visitationsenhed. Dette sker med henblik på at give Aarhus Kommune et bedre grundlag for at vurdere, hvilke borgere der har brug for hjælp hos IKH, og sikre helhed i indsatsen, når en borger også modtager anden støtte i kommunalt regi. I 2017 vil visitationen alene omfatte borgere med senhjerneskade. For de øvrige målgrupper vil videreformidling af information mellem IKH og Aarhus Kommune omkring de enkelte borgere blive intensiveret med henblik på i 2018 at udvide visitationen til at omfatte alle borgere. Med afsæt heri kan der i aftaleperioden ske justeringer i organiseringen af indsatsen, hvis det vurderes, at opgaverne kan løses mere hensigtsmæssigt.